СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 65. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТИ, середа, 3-го квітня 1946. No. 65. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, April 3, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПІДМОРСЬКИЙ ЗЕМЛЕТРУС РОЗБУРХАВ ФИЛІ НА СТО СТІП ВИСОКІ; ВТРАТИ НА МІЛІОНИ

На південь від Аляски, на просторі 2,000 миль, повстав замлетрус під дном Тихого океану. Внаслідок цього филі моря в деяких місцях піднеслися на сто стіп вгору, позаливали менші острови, на більших понищили прибережні і портові будови, порозбивали кораблі і забрали багато жертв у людях. Вибух филь дався особливо взнаки на побережжу Алевтських островів, а на островах Гаваях, у місті Гільо, згинуло 320 людей на загальне число 25,000 всього населення. Филі поширилися на просторі 4,000 миль і дійшли аж до берегів Каліфорнії, де теж занотовано смерть одної людини. Правдива стіна филь гнала перед собою більші й менші лодки й кидала їх на суходіл, а подекуди перевертала й змивала слабше побудовані домики й доми. Цілого розміру катастрофи й велитенських матеріяльних шкід ще не оцінено.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ВУГІЛЬНОГО СТРАЙКУ.

Не зважаючи на те, що майнери в копальнях мягкого вугілля вийшли на страйк в понеділок 1 квітня, конференція між підприємцями й предсідником майнерської юнії відбуваються дальше. Одначе непорозуміння між обома ґрупами такі розбіжні, що не можна звести до якоїсь спільної точки протилежних поглядів. Від департаменту праці бере участь у конференції Пол Фулер як урядовий посередник. Подробиць конференції покищо не оприлюднено.

КОМПЕНЗАЦІЯ ПО[illegible]РЕНА НА ДОМАШНЮ ПР[illegible]УГУ.

У стейті Ню Йорк перейшов закон, підписаний уже ґубернатором Тамесом Ф. Дюї, який каже, що домашня служба зарахована тепер до правильних робітників у більших містах, де населення виносить найменше 40,00. Така прислуга, яка має в таких місцевостях одного господаря, має законом визначений час праці до 48 годин, має право до відповідної заплати і до винагородження на випадок недуги, подібно як це мають інші робітники, на підставі закону про компензацію. Не обняті цим законом робітники на фармах.

Підписаний теж новий закон про вимір відшкодування на випадок смерти від нещасливого припадку. Цей закон входить в життя з днем 1 червня 1946 р. Найбільша компензація на підставі нового закону на випадок неспосібности до праці виносить $28 тижнево.

ПРАВО ДЛЯ НІҐРІВ ГОЛОСУВАТИ ПРИ ПРАВИБОРАХ.

Найвищий Суд Злучених Держав видав рішення, що ніґри в стейті Джорджія мають право брати участь у правиборах („праймеріс"). Найвищий Суд станув на такому становищі при нагоді розбирання відклику ніґра Прімуса Е. Кінга, якого на підставі закону в стейті Джорджія не допустили віддати голос при правиборах 4 липня 1944. Виборчі урядовці з його округи згодилися приняти відклик від їх рішення до Найвищого Суду, але в міжчасі не допустили його до виконання його конституційного права. Закони Джорджії обороняють вищість білої раси над чорною, як традицію з часів Громадянської Війни.

АРМІЯ ПЛЯНУЄ ВЕЛИКІ РЕЗЕРВИ.

Армія уложила великі пляни для військової резерви, яких в Злучених Державах ще не було досі. Буде це резерва виеквіпована на модерний лад, щоб була готова кожної хвилини доповнити правильну армію, колиб зайшла потреба. Вона обійме яких три міліони вояків, буде мати своїх резервових офіцирів і все, що належить до поняття „резерви". Будуть створені кадри, будуть відбуватися військові вправи, будуть повні магазини новітної зброї. Досі зголосилося добровільно до резерви 250,000 офіцирів з другої світовоївійни і 300,000 мужви.

Зогляду на теперішне світове положення, комісія палати репрезентантів конґресу вже готова до вирішення нового військового побору. Голосування може відбутися наступного тижня.

НОВИЙ КРАЄВИЙ ПРЕДСІДНИК РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Конґресмен Б. Кароль Ріс із Тенесі вибраний предсідником Краевого Републиканського Комітету на місце Герберта Бравнела. Кажуть, що наради над вибором нового предсідника були дуже бурхливі. Новий предсідник є цього погляду, що Републиканська партія може тепер відбити собі втрати, які потеріла при минулих виборах і тому партійні члени приготовляються заздалегідь на різні високі становища. Хоч сила Републиканської партії є в північних стейтах, то вплив Ріса є такий значний у партії, що його підтримали сенатори з північних стейтів.

Скликана світова конференція в сраві голоду до Вашинґтону

Відділ Харчів і Рільництва при Організації Обеднаних Держав оприлюднив, що скликає світову конференцію в справі голоду на день 20. травня до Вашинґтону. Водночас президент Труман візвав секретаря рільництва Андерсона, щоб він приготовив участь Злучених Держав у цій конференції при помочи міждепартаментової аґенції, яка складається із представників департаменту рільництва, стейту, скарбу, торґівлі, нутрішних справ, праці, буджетового бюра і Федеральної Аґенції Забеспеки. Конференція матиме на меті перевірити, які засоби мають усі держави для ратунку голодних у світі; подбати про те, щоб харчові припаси могли дійти до всіх потребуючих; подбати про постійне зводження разом потреб світу в справі забеспеки перед голодом.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗДАЮТЬ ПОВІТРЯНІ БАЗИ НА ОСТРОВІ КУБА.

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс повідомив уряд острова Куба, що Злучені Держави відступають всі бази, побудовані на цьому острові вчасі війни. Цю вістку оприлюднив амбасадор Куби Ґілермо Бельт на конференції з представниками преси. Він теж виявив, що переговори для полагодження цеї справи розпочалися ще 24. вересня 1945, отже ще перед тим, заки Совети почали вести пропаґанду у світі за цю справу. Хоч на підставі договору Злучені Держави мають право тримати ці бази 6 місяців після закінченя війни, отже аж після заключення миру, Америка відступає їх вже з днем 20. травня.

ПІВНІЧНО АМЕРИКАНСЬКІ АМБАСАДОРИ ДЛЯ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ.

Водночас із відступленням баз на Кубі Злучені Держави ввійдуть у приязніші відносини з републиками Південної Америки, а це Арґентини і Бразилії. Це станеться так, що до цих країв будуть назначені амбасадори. Під теперішню пору Злучені Держави не мають амбасадора в Арґентині тому, що колишній амбасадор в Буенос Айрес Спруйл Браден порізнився з режімом полковника Перона і виїхав звідти. Незалежно від політичних випадків наш амбасадор до Бразилії Адольф Берлі уступив із свого становища останнього місяця. Після того, як в Арґентині Перона вибрано президентом, наш департамент стейту не має іншої ради, як змінити своє відношення до Арґентини і вислати туди нового амбасадора.

Імен нових амбасадорів ще не проголошено. Йде тепер головно про те, щоб підібрати відповідну людину на становище амбасадора до Арґентини, бо не легко навязати пірвані звязки. З Бразилією не буде труднощів.

Комуністична „Правда" проти „Американської Атомової Дипльоматії"

Московська „Правда", орган Комуністичної Партії, передрукувала промову советського коментатора, Александра Леонтієва, про ролю Советів у міжнародному світі. У тій промові Леонтієв підкресляв, що Совети дбають тільки про світовий мир і світову забеспеку, демократію та охорону слабих і малих держав. До цього „Правда" додала ще й свої пояснення. Отже ствердила, що тепер іде в світі „війна нервів", звернена проти Советів; що чужинецька преса веде „проти-советську кампанію", поширюючи клевети, очернення і неправду про Росію в такий спосіб, що це „часом доходить до істерії"; що заграницею іде пропаґанда за нову війну; що в певних колах у Злучених Державах ще далі вживають „атомової дипльоматії", щоби при її допомозі нагнути світ під американську волю. Те останнє вважається найважнішим, бо воно звернене властиво проти Злучених Держав і Британії, яким Совети закидають, що вони хочуть накинути усім свою волю в Організації Обеднаних Держав, а властиво в Раді Забеспеки.

УНРРА ЗАЧНЕ ГОДУВАТИ АВСТРІЮ ЩЕ ЦЬОГО МІСЯЦЯ.

У Відні прийшло до порозуміння між представництвом УНРРА і командами американських і британських збройних сил у справі харчування Австрії. Таким чином відвернено голодову катастрофу. УНРРА згодилась доставляти харчі. Але не хоче харчувати советської зони, бо там Совети забирають харчі й паливо для себе, що противиться засаді Аліянтів, що не можна брати з голодних країв ні харчів, ні палива, для харчування аліянтських окупаційних сил. У цій справі УНРРА ухвалила нову резолюцію, але ледви, чи вона заставить Совети до зміни їхнього становища.

В ЯПОНІЇ ВІДБУДУТЬСЯ ВИБОРИ, ЯК ЗАПОВІДЖЕНО.

Вибори в Японії відбудуться 10. квітня і не будуть відложені, заявив ґен. Доґлес Мек-Артур. Він каже, що чистки усунули з політичного овиду багато реакціонерів і тих, що спричинили війну. Між іншим 90% тих, що були в останнім японськім парляменті й належали до реакційних елементів, не зможуть брати участи в нових виборах.

В КИТАЮ ОСТАНЕ ЯКИХ 4,000 АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ.

З днем 1. травня збройні сили Злучених Держав в Китаю будуть меншати і дійдуть приблизно до 3,000 або найвище 4,000 вояків.

ТІТО КАЖЕ, ЩО АЛІЯНТИ ПОМАҐАЮТЬ „ФАШИСТАМ".

Юґославський маршал Тіто заявив, що західні демократії в Трієсті помагають „фашистівським провокаціям", та що вони є „упереджені до словян". Але рівночасно зазначив, що Юґославія буде в приязних політичних і економічних зносинах з Злученими Державами.

СЕКРЕТАР БИРНС ПРОМОВЛЯЄ.—Секретар заграничних справ Злучених Держав Джеймс Ф. Бирнс обговорює справу на засіданню Ради Забеспеки Організації Обеднаних Держав у Ню Йорку. На його лівиці сидить Едвард Стетиніюс, голова американської делеґацеї; на правиці полк. В. Р. Годґсон з Австралії і д-р Педро Вельосо з Бразилії.

СОВЕТИ НЕ ВИЙДУТЬ З ОРҐАНІЗАЦІЇ ОБЕДНАНИХ ДЕРЖАВ

В Вашинґтоні переконані, що не зважаючи на конфлікт з Советами в Раді Забеспеки Обеднаних Держав, вони цеї міжнародної організації не опустять і готові брати дальшу участь в нарадах Ради Забеспеки ще цього тижня. Подібне можна заключати теж і з цього, що пишуть советські газети в Москві.

ҐРОМИКО ХОВАЄТЬСЯ.

Хоч як звиваються американські репортери в Ню Йорку, щоб десь захопити советського амбасадора Ґромика і запитати його, як мається справа з Іраном і Радою Забеспеки Обеднаних Держав, то це їм не вдається. Не можуть його нігде застати.

ПОПИРАЄ ДЕЛЕҐАТА ІРАНУ.

Іранський премієр, Агмед Ґгавам, заявив, що іранський амбасадор, Гусейн Аля, є повноправним речником Ірану і втішається повним довірям іранського уряду. Отся заява є остільки важна, що підносились голоси, що гострий виступ Алі проти Советів за те, що не забирають своїх військ з Ірану, був таким, що не відповідає його повновластям і становищу, яке займає іранський уряд.

СОВЕТИ ДАЛІ НАТИСКАЮТЬ НА ІРАН.

Вашинґтонський уряд знає про дипльоматичну ноту, з якої ясно виходить, що Совети далі натискають на іранський уряд у справі признання їм політичних та економічних концесій. Цю нову вручив советський уряд іранському премієрови Агмед Ґгаванови. Далі Совети натискають ще й в тому напрямі, щоби сам іранський уряд просив Совети, щоб вони держали своє військо в Ірані.

ЯК ШОСЬ НЕ СТАНЕТЬСЯ...

З дивоглядних советсько-іранських відносин виходить на яв ще одно: Совети мали заявити, що відтягнуть з Ірану всі війська впродовж пять чи шість тижнів, якщо до цього часу не буде заключений інший договір, або як не станеться щось непередбачене. Теж і це вважають у Вашинґтоні дипльоматичним советським натиском на Іран.

НЕМА ВІДПОВІДИ.

Рада Забеспеки ще досі не дістала відповіди з Москви і Тегерану на запити, як є з советсько-іранськими переговорами.

БУДУТЬ РАДИТИ БЕЗ СОВЕТІВ.

Уряди Злучених Держав і Британії погодились щодо цього, що справа Ірану буде орговорювана в Раді Забеспеки теж і тоді, коли не явиться советський представник. Та це скомпліковане остільки, що згідно з статутом Советам прислугує право вета.

ВИРІШИТЬ ТРУМАН.

Якщо в Раді Забеспеки зайде через евентуальну неприсутність советського представника така колізія, з якої не знатимуть, як вийти, то, як заповідають, остаточне рішення буде залежити від цього, яке становище займе президент Труман.

АЗЕРБЕЙДЖАН І НАФТА.

Чого Совети властиво домагаються в Ірані? На те тепер відповідають дуже просто: Автономії для Азербейджану, що має про-советський уряд, а далі нафтових концесій в Ірані. І так є, що якщоб Совети забрали з Ірану свої війська, то концесії таки діСталиб, кажуть в Тегерані.

ПРИЧИНА ЛЮТІ СОВЕТІВ.

У Вашинґтоні вглиблюються в причину теперішніх советських дипльоматичних кроків і приходять до переконання, що Советський уряд найбільше лютиться через те, що приходить до щораз тіснішого американсько-британського бльоку. Совети добачують, що Анґлія, що мала так довго провід у світі, тепер годиться стати „молодшим партнером" і підносить „моральний авторитет Америки".

ВІДДАЮТЬ ЗБРОЮ.

Британське краєве міністерство повідомляє, що на його заклик віддавати воєнну зброю, бувші вояки і населення відгукнулись у такий спосіб, що здали більше зброї ніж тоді, коли уряд апелював жертвувати зброю для оборони Дункерку.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ.

З Парижа звідомляють, що Британія та Злучені Держави готові зробити щось таке, з чого можнаб вносити, що мирова конференція зачнеться з днем 1. травня, так, як було заповіджене. Та нічого нема збоку Советів. З цього виходить, що в руках Советів є тепер судьба цеї конференції. Америка і Британія дораджують Фраціції вислати усім запрошення на мирову конференцію, кажучи, що можна принаймні зачати в означеному часі обговорювати менші справи, як не найважніші, щодо яких ще не закінчена підготовка.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО КОНВЕНЦІЇ

XXI. Конвенція Українського Народного Союзу належить уже до історії. І то не тільки до історії цеї організації, але й до історії цілого нашого американсько-українського життя, з яким, як знаємо, У. Н. Союз так тісно звязаний.

Понад 400 делеґатів і делеґаток з різних українських осідків в Злучених Державах і Канаді радили цілий тиждень над справами У. Н. Союзу і „Свободи". А далі теж і над іншими дуже важними справами, загально-народними, тісно звязаними з цілістю нашого тутешнього життя, як і з траґічною долею наших рідних сестер і братів, що живуть на українських землях, на скитальщині, на Сибірі, чи по інших далеких і неприступних для світу закутинах московської імперії.

Як бувало давніше на Конвенціях, так і тепер, не забракло у цій великій Союзовій Родині, що зібралася на Велику Раду, таких кілька осіб, що прибули на Конвенцію тільки на те, щоби пробувати внести в наради замішання, хаос, розбрат, або принаймні добитись голосу на те, щоби повторювати тисячний раз комуністичні брехні, що їх так повно в большевицьких Українських Щоденних Вістях, чи в комунізуючім „Громадськім Голосі". І хоч загал протестував дуже сильно, щоб їм ніяк не давати голосу, або принаймні заставити їх говорити до річи, а не виголошувати комуністичні промови, президія Конвенції всіми засобами раз-у-раз делеґаток і делеґатів успокоювала і давала ось тим одиницям спромогу говорити і питати, що хочуть. Шо так було, мусять признати і потвердити самі ті одиниці, як і признати, що вони себе своєю поведінкою цілковито відмежували від загалу. З їхніми поглядами ніхто не годився, як в американському розумінню, так і українському. Їхнім відношенням, як от супроти нещасних українських скитальців в Европі, кожний погорджував. Вони були чужими людьми на Конвенції, коли глядіти на них збоку цих високих ідей, на яких виховувалось членство У. Н. Союзу. Та на щастя для усіх нас, на понад 400 делеґаток і делеґатів були тільки дві особи, що ось так відкололись від ідейної Союзової Родини. І вже це одно, що знайшлися тільки дві особи, що не виступили проти неволі, диктатури, терору і тоталітаризму в світі, а зокрема в Україні, як це зробив наш загал на Конвенції, є наглядним доказом, що Союзова Родина — ідейна, високо моральна і демократично вихована. Отсей наш Союзовий загал дорожить честю американських українців та українським іменем. Він дорожить своєю організацією й її доброю славою. Він стоїть на сторожі не тільки її матеріяльних дібр, але й її моральних цінностей. І саме тому, що так є, та що це все виявилось теж і на XXI. Конвенції У. Н. Союзу в дуже виразній і рішучій формі, присутні на ній делеґатки і делеґати розіхались з Конвенції домів з сильною вірою в ще кращу будуччину У. Н. Союзу та в його спромогу зробити ще більше для нашого загального добра. І так певно буде! Буде нова праця, ведена спільно з нашим загалом та при його попертю.

Англійський соціялізм

Із европейських країв, у яких під пору заводять соціялізм не-совєтськими методами, замітним стає англійський соціялізм. Минулого тижня звернула на себе загальну увагу новинка з Лондону, що Бритійська Партія Праці, яка тепер в Анґлії при владі, рішучо відкидає співпрацю з комуністами і ще називає їх пятою колюмною, тобто такими, що працюють на користь заграничного ворога.

Наче вияснениям для такого рішення є вичерпна стаття Джана Чабота Смита в нюйорськім Герald Трибюн про характер анґлійського соціялізму. Він признає, що соціялізм в Анґлії є свого роду революцією, але такою, якої загал не відчуває. В Анґлії соціялізм полягає в тому, що теперішня правляча Партія Праці переводить удержавлення деяких підприємств та копалень. Робиться це на те, щоб відібрати монополь з рук деякої ґрупи людей, а передати його під державну владу, бо тоді доходи з таких підприємств підуть на утримання держави. Внаслідок цього податки будуть менші, а на тім знову зискає широка маса людей.

Колиб цю справу розібрати з ширшої точки погляду, то це не соціялізм, а проста передача деяких підприємств державі. Бо от в колишній царській Росії існував державний банк, який мав право видавати банкноти із якого доходи йшли на утримання держави. А чейже царська Росія не була соціялістичною. Подібне було відношення до банку і в Німеччині, а в старій Австрії була комбінація: частина маєтку банку була в приватних руках, а частина в державних. Таксамо й копальні в Австрійсько-Угорській монархії були власністю урядів, а вже про залізницю, то мало хто й подумав, що це може бути приватним підприємством. Отже як глядіти з цього боку, то дивним виглядає, як передання державі деяких підприємств можна вважати соціялізмом. Це радше зміна перестарілого ладу, приноровлена до потреб часу. Ці потреби загально впадають в очі: руїна, спричинена війною, а з нею і загальна нужда. Отже, як і є який маєток, то його треба вихіснувати так, щоб багатії не викликували зависти у бідніших. Бідні не швидко відчують цю зміну в своїм власнім господарстві, але щезне червона плахта, якою безупину вимахують комуністичні тореадори перед очима бідаків.

Зрештою, пише автор, такі переміни давно передискутовані в Анґлії і загал до них був підготований. Тому, коли прийшов час, ніхто не відчуває навіть, що щось великого сталося. От повільний перехід з одної системи в другу, а життя йде своєю ходою, як бувало колись. Нема ні вбивств, ні виголоджування населення, ні терору, ні навіть погрожування, що прийде диктатура. Навпаки, ці політики, що самі деколи признаються до соціялізму, відпекуються комуно-соціялістів, як суспільних і державних ворогів. Оце й зразок анґлійської безкровної революції, яких упродовж історії цього народу було доволі багато.

Микола Чубатий

350-ліття Берестейської Унії (1596-1946)

(В світлі нових історичних дослідів)

II.

Як прийшло до Берестейської Унії.

Російські історики, а за ними теж дехто із українських пишуть, що унію накинули українцям та білорусинам поляки. Зі сказаного в попередній статті вже ясно виходить, що так воно не було, що зрештою стверджує навіть такий авторитетний в цій справі український історик як академік Орест Левицький, видавець документів до Берестейської Унії, опублікованих у видавництві „Архив Юго-Западной Росії". Акад. О. Левицький є того погляду, що Берестейська Унія стала у свій час прямо конечністю на ратування української церкви з упадку, в який вона попала впродовж 16-го століття завдяки Польщі.

Польський уряд через виконування права патронату на епископські с т о л и ц і довів єрархію української церкви до упадку і ціле духовенство до крайної темноти. Сталося це саме в цім часі, як на заході перекочувалася реформація та докотилася вже через Польщу до західних меж України. Протестантизм став атакувати не тільки католицизм в Польщі, але також уркаїнське православія як темне тай безрадне супроти модерної та освіченої течії протестантизму.

Скоро на заході до боротьби з протестантизмом виступило відроджене католицтво, так звана протиреформація, теж заосмотрена в новочасну зброю гуманістичних наук. Передовою та дуже динамічною армією відродженого католицтва став новий чин єзуїтів, чин високо освічений та звязаний залізною карністю супроти римського папи. Зброєю єзуїтів стали їх школи — каледжі, що в цім часі здобули собі славу найкращих виховних заведень в Европі. Про єзуїтські каледжі сказав анґлійський фільософ та виховник Джан Лок таке: „Хочете знати як виховувати діти, так ідіть вчитися до єзуїтів". Єзуїтські каледжі скоро розсіялися по цілій Польщі та стали поширюватися на українсько - білоруських землях, загортаючи під свій виховний вплив теж українську шляхту. Щож могла тоді українсько православна ц е р к в а, якої духовні ледви вміли читати, протиставити образуванню міжнародного ордену єзуїтів?

Навіть найкращому українському патріотови треба було тоді слати свою дитину на виховання до єзуїтів, бо тільки виховання єзуїтів давало тоді марку освіченої людини, перед якою могла відкриватися життева карієра. Замітний український педаґоґічний твір того часу, так зване завіщання Василя Загоровського, українського шляхтича з Волині, досконало малює нам це душевне розбиття українця патріота поміж привязанням до рідного та поміж вимогами тогочасного життя.

З одного боку модерний протестантизм, з другого боку відроджений католицизм стали атакувати українську православну церкву та скоро вгризатися в ряди її вірних, особливо української шляхти. Скоро єзуїти побороли протестантизм в Польщі та на Україні і самі стали одиноким грізним противником українського благочестія. Як протиставитися напорови римо - католицтва на Україні, це була головна турбота всіх патріотів української землі під проводом природного їх провідника князя Константина Острозького, найбільшого багатиря в цілій Польщі.

Найприроднішою розвязкою тої ситуації було піднести освіту в Україні, а зокрема освіту українського духовенства, заложити , школи, друкарні. Князь Острозький дав до цього перший почин закладаючи в Острозі відому Острозьку Академію та друкарню. Збудувати будинки, в и п о с а ж и т и школу матеріяльно було легко, одначе правдивою морокою стала для князя справа, звідки взяти вчителів для школи. За ними шукав він по всій Европі та настягав всякої всячини на професорів. Вчили там православні греки, протестанти та були теж поміж професорами італьогреки, себто греки з полудневої Італії, католики грецького обряду, що їх прислав князеви папа на його просьбу. В той спосіб посередно князь сам увійшов в контакт з Ватиканом.

Та на східних землях Польщі появився тоді чоловік, що багато заважив на справі реліґійної унії в Україні. Ним був папський леґат до Москви італійський єзуїт Поссевіно. Поссевіно десять літ працював в Москві, щоби наклонити Москву до реліґійної злуки з Римом.

Неодну дипльоматичну прислугу зробив Поссевіно цареви Іванови Лютому, щоби наклонити його до церковної унії, але все показалося даремним. По десяти літах вернув той папський леґат в границі Польщі, де в своїм творі „Московія" переконує католиків, що навернення Москви є цілком безнадійне, бо їхнє московське православія стало вже їх національною вірою. Натомісць Поссевіно вірив, що реліґійна унія України та Білоруси є можлива, бо ці краї від століть мали живі звязки зі заходом Европи та така унія 150 літ тому, на Соборі Фльорентійськім, була довершена.

Поссевіно навязав контакт з князем Острозьким, піддаючи йому суґґестію, щоби ратувати українську церкву зі занепаду через лучність з відродженою католицькою Церквою. Працюючи довгі роки над тою справою в Москві, Поссевіно у своїх реляціях до Риму виразно підкреслив, що реліґійна унія України та Білоруси з Римом є тільки тоді можлива, коли церква українців та білорусинів і по унії буде мала право зберегти всі свої східні звичаї, устрій та обряд, одним словом цілу церковну культуру.

Князь Острозький живо заінтересувався тою справою, бо надіявся, що це шлях вивести українську церкву з упадку та спинити напір римокатолицтва на Україні. Тою справою заінтересував він теж свого приятеля, сенатора І. Потія, якому по смерти його жінки радив вступити в духовний стан та переняти на себе ролю провідника в справі церковної унії. Сенатор Потій постригся в черці та скоро став епископом опорожненої катедри у Володимирі Волинськім.

Незалежно від акції Поссевіна подібну акцію вели німецькі єзуїти у Львові та відомий польський єзуїт Петро Скарга. Львівські єзуїти потрафили тою справою заінтересувати львівського владику Ґедеона Балабана, якому спір з львівським братством добирався вже до печінок. Тому Ґедеон Балабан перший розпочав подібну акцію серед епископів, своїх сусідів та на соборі владик, що відбувався що чотири роки. До тої акції пристав скоро епископ луцький Кирило Терлецький в надії кращої карієри та вкінці всі інші епископи з митрополитом Михайлом Рагозою.

З приятелів, завзяті противники.

Справа реліґійного обєднання української церкви з Римом була вже дозріла і князь Острозький радів, що акцію взяв в свої руки такий ідейний чоловік та український патріот, як епископ володимирський Іпатій Потій. Обидва провідники українців, один духовний та другий світський, радилися нераз, як ту справу зреалізувати та твердо забезпечити всі дотеперішні права української церкви та її митрополита, що може бути зроблене на окремім соборі української Церкви.

Справу одначе попсув карієрист, епископ луцький Кирило Терлецький. Поза плечима Потія, Острозького та цілого епископату став він вести переговори в цій самій справі з королем та нунцієм, дораджуючи їм не ждати на собор, але негайно казати йому їхати до Риму та в імени Української Церкви довершити реліґійного обєднання України з Римом. Про забезпечення привилеїв української церкви не багато він журився. Терлецькому удалося переконати короля, що треба робити скоро та без собору. Тому король візвав Потія теж до Кракова та запропонував йому негайно їхати з Терлецьким до Риму, побоюючися, що відкладання справі тільки пошкодить, з чим Потій у многім погоджувався.

Про акцію та приготування на королівськім дворі довідався князь Острозький від Потія і це його сильно обурило. Він був з одного боку прихильником церковного обєднання, одначе його переведення представляв він собі дещо інакше, на національнім соборі, де булиб всі права та привилеї української церкви якслід забеспечені. Це, що дотепер підготовляли в Кракові, вважав він за справу шкідливу та став її завзято поборювати, а з нею теж Іпатія Потія, свого приятеля та довіренника. Два приятелі — князь Острозький та владика Потій — найшлися на противних бігунах і стали собі найбільше чужими людьми, а то й ворогами.

Князь Кирило Терлецький із прихильника реліґійної унії стає її найзавзятішим противником. Чому так сталося, це питання, що донедавна було нерозвязане та не висвітлене як слід історичною наукою. Найновіші історичні досліди кинули жмут світла на загадочне поступовання князя Острозького.

(Докінчення буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

18)

Звичайно ,це не є приємна справа — кидати народови таке обвинувачення в вічі. Я далекий від того, щоб узагальнювати це явище, але я боюсь, що міліони людей не погодяться зі мною, бо це не моя, а їхня думка. Мене німці не обкрадали, я під цим поглядом не маю до них найменшого закиду. Але я три роки був свідком, як це найнижчі нахили, найпідліші інстинкти народу виявлялися на очах усього світу. Не я їх викликав, ані ті десять міліонів чужинців, які працювали в Німеччині та жили по ляґерах. Ті, хто викликав ті інстинкти, повинні були знати, що за літерою А завжди наступає літера Б: як що інші народи є „погноєм", то їх обкрадати, катувати й знущатися над ними є „добрим ділом", яке служить „вищій расі".

Чужинця, а особливо східнього робітника, сина отого „погній-народу", якого німці вважали беззахисним і беззбройним, всі обкрадали. Це явище не було випадковим, а загальним, як заразлива хороба. Як би крав один чоловік, чи одна катеґорія людей, то відомо, що на всьому світі є злодії, нарід за це не відповідає. А коли крадуть міліони людей, роблячи собі з того „патріотичний обовязок" коли крадуть представники всіх щаблів суспільства, то це вже не банда злодіїв, а щось більше й потворне. Бо красти ввійшло в настрій німця таксамо, як ненавидіти чужинця.

4

Щодо биття й катування, то закони забороняли бити й катувати. Ця заборона бити й катувати відносилась до ляґерів та й до фірм, де працювали люди.

Крім загальної заборони бити чужинецького робітника, заборонялося так само бити й східнього робітника, а до цього ще й додавалося пояснення, чому не належить та й не вільно бити українця, москаля, чи татарина, який приїхав з Совєтського Союзу. Тому, що не дивлячись на безнастанний терор і неволю під большевиками, ці люди биті не були. У большевиків, мовляв, це гостро заборонялося, а таксамо й виконувалось, вони мали інші засоби знущання й тортур ,але не биття. Отже, тим більше не повинен німець бити східнього робітника, бо буде гостро покараний. Таксамо додавалося, що ми, німці, не мусимо робити ворогами тих людей, які ще можуть нам придадись, а особливо показати їм, що ми культурніші від большевиків. Крім того, битий робітник назавжди лишається нашим лютим ворогом.

Закон нібиж був добрий, а пояснення таксамо слушне й мудре. Але вдача німця та притаманна тій вдачі ненависть до чужинця, розпечена гітлерівською пропаґандою, була сильніша за всі закони й пояснення.

— Ці закони видаються тими людьми, які ніколи не бачили цього „бидла", вони не знають, як треба з ним обходитись,.. — казав пересічний німець.

Для виконання законів і приписів потрібні завжди дві річі: виконавців і примусу, тобто карних заходів, як що ті закони не виконуються. Тим більше для німця. А цього якраз у Німеччині й не було. Для всього був примус, хоч одбавляй, а для цього не було. Було досить засобів, щоб одрубати голову полякови, чи українцеви, як він зґвалтує, не без згоди самої жертви, німецьку „невинну" Ґретхен (на початках за це карали смертю сина „погній - народу"); щоб спалити дощенту українське село з жінками й дітьми, дк з того села зловлять одного повстанця; щоб наловити по лісах і полях України сотні тисяч людей та привезти їх до Німеччини; щоб повбивати й спалити міліони жидів, поляків і українців по таборах смерти — на все це було досить засобів. Але на те, щоб покарати німця за невиконання законів і змусити його не бити чужинця — на це засобів не було.

І через це якраз виконавці слухали не закону, а свого настрою й погляду та били „остарбайтерів" і катували досхочу. Так зв. „бетрібсфюрери", тобто провідники підприємства, чи фабрики та ляґерфюрери мали право життя й смерти над „остарбайтерами": могли їх карати, віддати під суд, посадити до концентраційного табору, а вже щодо биття, то це само собою розумілося. Що-ж до кари за порушення заборони бити, то вона ніколи не спішила. А як і прибувала раз на сто випадків на місце, то вислухувала обидві сторони, після чого „остарбайтер" ще й від „кари" одержував по пиці, а ляґерфюрер, чи там інший навчався підчас „тихої розмови": бийте, але щоб не було знаку й щоб ніхто не бачив.

Німець на вигляд ніби спокійний та розважний, але має вдачу гнівну, ґвалтовну, він лютий і жорстокий. По всій Німеччині звичайне биття не вважається за кару, а за засіб для виховання й направи. В Німеччині дітей бють дуже часто й жорстоко, але тільки одна дитина на десять заплаче, бо вони до цього призвичаєні. Дітей в більшости бють по щоці, це дає ефект, бо ляскає й пече. Хоч бють і куди попало — по голові, в лице, по руках. Але на це ніхто не звертає уваги, бо воно входить до системи виховання дітей та й не вважається ознакою поганого батька, чи навпаки, це є вираз їхнього щирого опікування дитиною, бо якраз та мати, яка тільки словом і повченням виховує дитину, така мати вважається нездатною й нещирою, вона не досить кохає свою дитину.

(Дальше буде).

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Американські робітниці в минулому і тепер

В історії жіночого робітничого руху в Злучених Державах Дебора Скінер вважається першою американкою, яка залишила своє домашне вогнище й пішла працювати на вкацьку фабрику. Це було 1814 р., якраз тоді, як поставлено перший електричний ткацький станок у Волтам, Масс. Тим почалася нова машинова доба для молодої, завзятої країни, а також для жінок як заробітниць.

Року 1944—сто тридцять літ пізнійше—19,000,000 жінок в цій країні було на праці. З того числа 3,000,000 належали до юній.

В недавній статті в „Американськім Федералісті", Фріда С. Мілер, директорка жіночого Бюра при Департаменті Праці, переказує історію участи жінок у робітничому русі за тих тринадцять десятків літ, та за їхні змагання за ліпші умови праці і більш забеспечене становище.

Ще в 1824 році, як подає Ф. Мілер, жінки-ткачі з Павтукет, Ровд Айленд, відважились вийти на страйк в боротьбі за кращі умови праці. Року 1680 жінки-шевці вийшли на страйк. Машируючи по снігу несли напис: „Американські жінки не будуть невільницями". Вони зорґанізувалися в юнію „Дочки Св. Криспина" — перша професійна спілка жінок робітниць.

Спочатку жінки звичайно орґнізувалися окремо від чоловіків, але коли у 80-тих роках зорґанізовано „Лицарів Праці", було дозволено жінкам вступати до тої орґанізації. У статуті був навіть принцип „однакової платні за однакову працю". Коли створено Американську Федерацію Праці—також у вісімдесятих роках [illegible] до деяких помічних юній. На конвенції А.Ф.П. року 1890 була присутна жінка-делеґатка урядників дрібного торгу з Финдлей, Огайо, з повними правами делеґатки.

На початку цього століття зорґанізовано Ліґу Жіночих Професійних юній. Членами приймалися як робітниці так і симпатички. Та Ліґа помогла жінкам орґанізуватися та боротися за охоронне робітниче законодавство.

„Юнійні робітниці усвідолювали свою громадську відповідальність та мали відвагу братися за страйк для поліпшення своєї долі", пише Ф. Мілер. „Одним з ранніх, більших страйків, в якому брали участь жінки, стався в Ню Йорку 35 років тому. Двацять тисяч робітниць одягової індустрії покинули майстерні і вийшли на страйк. Десятки пикетчиць попали на поліційні стації та були грошево покарані. Жінки навчалися, як полагоджувати свої домагання, як потрібно то страйком, чи шляхом мирним, колективними догодами, де тільки була можливість".

Коли Америка вступила у війну року 1917, щонайменше 7,500,000 жінок було в робітничих рядах. Роля жінок за Першої Світової Війни була дуже подібною до їх ролі в Другій Світовій Війні, хоч і в меншому розмірі. Року 1918 встановлено по угоді принцип однакової платні за ту саму працю, але по кінець війни мало що зроблено в тому напрямку.

Згідно з твердженням Ф. Мілер, від 1920 року до березня 1933 зорґанізоване жіноцтво не мало значних здобутків, ані кількістю членів, ані в поліпшенню становища. Не було особливих успіхів також у змаганнях за робітничі закони для жінок. Але Жіноче Бюро—вперше зорґанізоване року 1918, а потім затвержене як стале Конґресом року 1920—збирало й підготовляло матеріяли для домагання ліпшого добробуту жінок—робітниць. Дослідження й донесення того мали свій вплив, особливо на зорґанізоване робітництво, в боротьбі з низькими оплатами праці та довгими подинами праці жінок. Ті умови праці переважали в багатьох місцях підчас депресії, що почалася року 1920.

За адмінстрації Рузвелта зроблено чимало поліпшень в умовах праці жінок: ліпші стейтові робітничі закони та нове федеральне, робітниче законодавство, що поліпшували умови праці тай самого життя і заохочували до вступу до юній.

Перед нападом на Перл Гарбор нараховували до 800,000 орґанізованих робітниць. Збільшення того числа до 3,000,000 в 1944 р. не є вже так несподіваним, зогляду на раптовий зріст числа жінок, що пішли на працю. У военних індустріях цей зріст виносив 460 відсотків. Те саме в цих індустріях зроблено найбільше старань до орґанізовання робітників.

Найвища кількість жінок—робітниць у важних індустріях виглядала так: 375,000 в електричні індустрії, 360,000 при виробництві літаків; 275,000 у фабриках дрібної зброї; 150,000 при будівлі кораблів; 45,000 на сталеплавнях. При транспортації працювало 650,000 жінок, вдвічі більше як перед війною.

Чотири роки війни позначились значним успіхом в боротьбі за однакову платню. В багатьох военних фабриках, як пише Ф. Мілер, всі робітники, незалежно чи то чоловіки чи жінки, діставали таку саму початкову платню. В багатьох випадках краєва Военна Рада Праці наказувала платити жінка так само як чоловікам за ту саму працю. Але, як каже Ф. Мілер, найбільше до того спричинилися юнії, що протестували проти неоднакової оплати та ставили в своїх контрактах умови про однакову оплату тої самої праці.

В заключення Ф. Мілер каже, що остання війна спріяла більшому зацікавленню жінок юніями та участи в них, а з другого боку викликала більшу увагу юній до жінок. Вона каже: „Скільки буде жінок в юніях—не знати, але з певністю можна сказати, що багато жінок ..... будуть членами робітничого руху та будуть вірно підтримувати юнії та все що вони роблять для поліпшення умов праці та умов життя в цій прекрасній, нашій країні"

Загальна Рада—ФЛІС

Куток мови

ПАТРОНІМІКИ.

Патронімíком називається імя, виведене від імени батька, в такім значінню як „Іван син Петра", або „Марія, дочка Василя". Біблійні книги мають багато слідів патронімíків, які давніші перекладачі Біблії перекладали на українську мову просто словом „син того а того", або „дочка того а того" (прим. Ісус, син Йосифа; Яків, син Ізаака; Симон, син Йони), а Куліш просто взявся перекладати це, додаючи закінчення „енко" до батькового імени (прим. Йозей Нуненко, Калеб Єфуненко, Ахиуд Шеломієнко), бо закіння „енко" при імени означає „син" того а того.

В українській мові є кілька родів патронімíків. Додавання закінчення „енко" до батькового іменни — Петро, Іван, чи Омелян — є один рід.

Другий і старший рід патронімíків є через додавання до батькового імени закінчення „ович", або „евич", а в випадку жінок закінчення „овна", „івна". Якраз з цими патронімíками мабуть прийдеться нам тепер мати більше до діла, коли ціла Україна опинилася під Советською Росією і російська влада взялась до систематичного запроваджування якраз цього роду патронімíків для всіх людей з Західної України. Ці патроніміки загально приняті між москалями, або великоросами, і як колись манджури, завоювавши Китай, на знак своєї перемоги наложили на китайців обовязок носити коси, так нині москалі накидають західним українцям обовязок уживати патроніміки. Москалі називають це „атечеством" (отечество). Коли нині Іван Козолуп пише листа до свого брата до Канади, то брат обовязаний адресувати до нього: Іван Степанович Козолуп. Степанович — це не нове, або змінене назвиско, тільки зазначення, якого батька він син. Коли його батько був Степан, то син Степанович, коли батько Василь, то син Василевич. А коли батько якої жінки Петро, то вона тепер Петровна; коли батько Гриць, то дочка Григорієвна.

Третій рід патронімíків — це додання закінчення „ів" до імени батька: син Василя — Василів; син Петра — Петрів; син Григорія — Григоріїв і т. д.

Деякі українські назвиска є наділі тільки патроніміки. До них належуть назвиска на „чук", або „юк". Корнійчук це не що інше, як „син Корнія"; Матвійчук — син Матвія; Олексюк — син Олекси; Івасюк — син Івася; Романюк — син Романа; Кирилюк — син Кирила. Треба зазначити, що форма патронімíків з закінченням на „чук" і „юк" є західно-українська. Тому, що західні українці не виплекали в себе звичаю вживати патронімíків в роді другого, або й важнішого назвиска, то ці патроніміки так і не принялися в загальнім уживанню як патроніміки, тільки як звичайні назвиска.

Не те з патронімíками в формі „енко" та „ович". Куліш, як вже сказано, уживав закінчення „енко в значінню „син" навіть в перекладі біблійних книг. Можлива річ, що як би українці були вибилися зпід російських впливів і створили свою власну державу, а вважали, що для точного опису кожного громадянина потрібне не тільки імя й назвиско, але й зазначення імени батька, то нині ми призвичаювалисяб адресувати до своїх рідних в західній Україні: Іван Василенко Козак, або Микола Петренко Макітра, чи Ярослав Гавриленко Горбатюк. Але як західна Україна попала під Росію і в ній призвичаються люди до принятої москалями форми патронімíків, то може й лишиться російська форма патронімíків: Іван Василевич Козак, Микола Петрович Макітра, Ярослав Гаврилович Горбатюк.

Сяк чи так не зашкодить навчитися правильного способу вимови цих патронімíків. Чому? Бо західні українці, чи точніше говорячи галичани, що сотки літ жили під польськими впливами, навчилися між іншим вимовляти навіть українські назвиска на **польський** лад і з **польським** наголосом. Наголосом називається натиск на однім зо складів слова задля того, щоби його виразно вимовити, прим. в самім слові „вимовити" натиск є на першім складі „ви" — **ви**-мовити. В поляків з правила наголос ставиться на передостаннім складі слова; слово „вимовити" поляк вимовив би вимо-**ви**-ти. Галичани на такий самий лад вимовляють назвиска та патроніміки, що кінчаться на „енко", „ович" та „евич". Слово „Василенко" галичанин вимовить на польський лад „Васи-**лен**-ко", слово „Василевич" — — „Васи-**ле**-вич". Це хибна вимова. Наголос в українській мові лишається звичайно на тім самім складі того самого слова, хіба що є на те якась специяльна причина, коли треба його переставити. Отже коли в слові „Василь" наголос є на складі „силь", то цей наголос остає і в словах „Ва**си**ленко" і „Ва**си**левич". Від імени Кирило повстають патроніміки Ки**ри**ленко і Ки**ри**лович, а не Кири**лен**ко, ні Кири**ло**вич. Вимовляти ці слова з польським наголосом так само нема причини, як нема причини вимовляти яке будь інше українське слово з польським наголосом.

(„Український Голос"-

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗЛУЧЕНОГО УКР. АМЕР. ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

(СІЧЕНЬ, 1946)

По день 31. січня 1946 р. наспіли наступні членські вкладки та жертви:

(Поіменні списки, якщо не були ще проголошені, будуть подані окремо. — зогляду на брак місця в нашій пресі).

Філядельфія, Па. Укр. Амер. Горожанський Клюб Френклин ул. $1,-000. Збірка на бенкеті УНГ. Клюбу Френклин ул. $150.75. Від. 375 УНС $50. Від. 42 СУА. $191. Тов. Прут. УРС. $5. У. Д. Комітет. Френкфорд $108. Поступовий У. А. гор. Клюб $25. Укр. Ліга міста Філядельфія $63. П. Василик $10; по $5: С. Штогрин, А. Колодій, І. Сорока. Разом $1,617.75.

Стейплетон, Н. Й. Збірка. М. Белзин $131.50.

Дорчестер. Масс. Запорозька Січ. від. УНС. $50.

Джоліет, Ілл. Осип і М. Кочан $10. В. Лебович $1.

Нюарк, Н. Дж. Укр. Допом. Комітет (п. Хома) $1,005. Збірка на похороні, переслав М. Гураль. $45. Разом $1,050.

Коговс, Н. Й. П. Заяра $10.

Грейт Медовс, Н. Дж. Укр. Мол. Клюб $5, А. Никун $5, Ева Лудак (коляда-збірка) $182.50. — Разом $192.50.

Маямі, Флорида. Укр. Амер. Горожанський Клюб $75.

Чарлстон, В. Ва. Перл Лазовська $10.

Асторія, Н. Й. Осип Садницький $10. Від. 5 УНС. збірка $55. Разом $65.

Ню Йорк, Н. Й. Т. Гнат і Д. Курик по $5. Від. 66 УНС. $11. Д-р Неоніла і Михайло Гайворонські $25. Укр. Дем. Клюб $5. Разом $51.

Джерзі Сіти, Н. Дж. Іван Гузар, коляда $300. Від. 270 УНС. $10. С. Гріца $5. Збірка 270 від. УНС. $31. С. Мазур і М. Садова по $1. С. Романович $2. Членська вкладка УНС. Н. Муращко) $55. Д-р Л. Мишуга $10. Разом $415.

Гартфорд, Конн. Укр. Допомог. Комітет $100.

Глестобурі, Конн. Укр. Допомог. Комітет $30.

Міннеаполіс, Мін. А. Семотюк $10. Укр. прав. громада $10. К. Гаса $5. Разом $25.

Воррен, Па. Збірка. А. Бліг $15.

Філіпсбург, Н. Дж. А. Допілко $5.

Мек-Грегор, Міш. Г. Кушка $5.

Бруклин, Н. Й. М. Іванів, збірка $80.

Скобій, Монт. О. Борейко, збірка $166.

Дітройт, Міш. Золотий Хрест $100. Золотий Хрест $25. А. Блащук і Я. Блащук по $5. Золотий Хрест ч. 14 $17.75. М. Таски $1. Разом $153.75.

Лакавана, Н. Й. Гром. М. Стецьків $10.

Шікаго, Ілл. А. Любас $10.

Алтуна, Па. С. Патронік $15.

Клаймер, ПА. В. Греб $5.

Шенандоа, Па. Бр. св. Володимира від. УНС., І. Чорній по $5. Збірка $5. — Разом 15.

Перт Амбой, Н. Дж. С. Грабар $5.

Мекіз Ракс, Па. Укр. гр.-кат. парохія св. Марії. збірка $161. Укр. Нар. Тов. $100. Збірка $11. Н. і Е. Бруїлард. Н. і О. Пастушенко. С. Пастушенко по $10. К. Гаса $5. Разом $307.

Київ, Н. Д. Я. Зікало $10.

Іст Шікаго, Інд. А. Балата $5.

Ансонія, Конн. М. і Гр. Лешів $10.

Кеноша, Віск. А. Дзидзун $5.

Ню Маркет, Н. Дж. С. Свитак $10.

Савт Плейнфілд, Н. Дж. Від. 312 УНС. $10. Л. Базаріцький $5. Разом $15.

ЧЕСТЕР, ПА. Укр. Ам. Кат. товариство Горожан $10. Невідома особа $5. Разом $15.

Ст Пол, Мін. П. і К. Качмар $10. А. Поронко $3. Разом $13.

Горнел, Н. Й. В. Лаврів, коляда-збірка $77.50.

Гадлей і Нортвуд, Масс. Розалія Намака. коляда-збірка $103.

Колчестер, Конн. Т. Яворська, збірка $87.50.

Сентралія, Па. Іван Шопа, збірка $179.50.

Олієн, Н. Й. Збірка громади $80. О. Луцишин $10. Разом $90.

Німеччина, Европа. А. Дудяк і М. Савчак $10.

Пітсбург, Па. М. Хандога, коляда $163.

Голійок, Масс. Збірка, Юлія Вавришин $85.

Бріджпорт, Конн. Від. 59 УНС. $100.

Денбурі, Конн. Коляда $45.

Літл Фолс, Н. Й. У. Н. Дім $135.

Лудлов, Масс. М. Пукіш, збірка $10.

Мавнт Юсіон, Па. Від. 107. Провидіння $10. Збірка членів $14. Разом $24.

Клівленд, О. Від. 344 УНС. $10. Збірка від. 334 УНС. $41. Разом $51.

Едвардсвіл, Па. Від. 34 Провидіння $10.

Росфорд, О. Укр. Амер. Горож. Клюб $200.

Монесен, Па. о. Н. Пилюк, коляда $32.75.

Форествіл, Конн. Від. 390 УНС $118.

Загальна сума приходів за січень 1946 — **$6,229.75.**

Всі жертви та вкладки посилати до:

United Ukrainian American Relief Committee

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

КАПІТАН ЗАМІТАЧЕМ ВУЛИЦЬ.—Бувший капітан армії Джан С. Холевіньскі, літ 28, який вислужив 37 місяців у боях на Пасофіку й Антлянтику, не міг дістати відповідної роботи, хоч має ступінь „бечелор оф Артс" в механічнім інжинірстві. Мусів узяти місце замітача вулиць у Ню Йорку. На шапці видко його капітанську відзнаку в виді двох паличок.

Шукають своїх рідних

ГРУПА: ЛИСТИ

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

303. Романюк Федір з с. Хотовиця, Кремянець, від: Савчук Іван з с. Сванючи, Креянець.

305. Довженко Свиридон Григорович з с. Олешки, Херсон, від: Довженко Олена.

306. Скригонюк Остап з с. Княже, Київщина, від: Попіщук Петро.

307. Мартинюк Дмитро, Василь і Михайло з с. Терпилівка, від: Чорна Марія.

308. Душник Володимир з с. Заваліів, від: Рокицький Володимир.

309. Світлий Андрій з с. Підліски, від: Світлий Володимир.

310. Комар Олекса, Ню Йорк: від: Минак Зоня, зам. Молотюк.

311. Коваленко Константин, Норт Дакота, і Іван, Дітройт, Сергієнко Степан, від: Ковальський Іван.

312. Палка К., Гартфорд, від. брата Філя Хомиков (нечитке.

314. Пристак Теодор, Федюшка Михайло, з с. Лакоць, Турка, від: Федюшка Іван.

315. Дурбак Іван, Ню Йорк, Паславський Іван, Шікаго, Ляхович Евген, від: Дурбак Іван.

316. Дуда Козма, Чабарик Михайло з с. Довжнова, від: Зазарко Іван.

318. Бакалець Архип з с. Тересовець, Шопинський Василь, Матвійшук Олекса і Юстина з с. Редвінці, від: Бакалець Григорій.

319. Кріпило Степан, літ. 21. тепер в Англії, шукає знайомих.

320. Волощук Марія, була в стейті Конн., від: Ревай Юліян, бувший міністер Карпатської України.

321. Содома Андрій і Паранька з Рогатинщини, Василенчук Михайло і Марія, Ню Йорк, від: Собків Андрій. Наугольник Марія, Ню Йорк, від: Наугольник Богдан з с. Лопушної.

323. Ричевська Ольга і Анна, від: Книш (Бобеляк) Ліка і Янка з с. Вишнів.

326. Рошньовський Василь, Філядельфія, від: Макух Василь і Макар Степан.

327. Туркевич Йосиф, Чубак Михайло, з Борщева, від: Пебрій Михайло.

328. Теребенець Григорій з с. Нетуля, від: Походай Василь.

331. Мандзин Микола з с. Новосілка, від: Богів Микола.

333. Чуправська Марія, Ню Йорк, від: Садовський Михайло з с. Сіляця.

335. Сеймівський Михайло, від: Сандуляк Гриць з с. Карлів.

337. Сак Федір і Анна пошукують родини.

338. Яціна Іван, Ню Йорк, від: Ледунь Микола з с. Стратина.

339. Стадник Михайло, Павелко Осип, від: Стадник Василь з с. Библа.

340. Бернатович Іван від: Бернатович Богдан з с. Вівся.

342. Вуєк Михайло з с. Пелюхова, від: Денега Іван.

343. Кубер Софія, Ню Йорк, Баглай Текля, Гуляк Стефанія, в Канаді, від: Семенишин Володимир з с. Соколя.

344. Коваль Дмитро з с. Шнева, тепер мабуть в Дітройті, від: Комар Маркіян.

345. Михайлечко Іван, Філядельфія, від: Сирота Ілько з с. Дібще.

347. Мельник Марія, Перт Амбой, від: Амброзевич Роман з с. Стратин.

348. Васурчак Михайло від: Бурда Іван з с. Войткова.

349. Кудлач Френні і Естинка, Ню Йорк, від. Кікцьо Семен з с. Вислока.

350. Ременюк Осип, Балдімор, від: Ременюк Роман з Тернополя.

351. Краянів з с. Добрин, повіт Стрий, пошукують Каратницький Стефан, Николишин Михайло, Мазяк Богдан, Песлів Іван, Кармаз Степан, Чуплак Василь, Мацелко син Федя, Лесів Андрій, Дуб Михайло, Василів Остап, Старик Іван, Береледецький, Дикий Ярослав — всі з Добрин.

352. Сало Юліян, Ню Йорк, від: Стадник Володимир.

353. Заяць Іван (і пок. Рибака Михайла), від: Кашинець Іван.

357. Клюс Анна, від: Отта Володимир з с. Руденка.

358. Годзік або Грай Фані, Сан Франсіско, від: Жимко Олекса, брат.

359. Милян Іван, Гойдич (нечитке) Николай, Пасейк, від: Руссин Іван.

360. Баран Марія з с. Цикова, від: Баран Василь.

362. Дидик Михайло, Ню Йорк, від Дидик Іван.

363. Тимяк Ярослав з Глинян, від: Шурко Михайло.

364. Крумкин Евген від: Крумкин Василь з с. Гнильче, Підгайці.

365. Пристай Олександра, Вашингтон, від Полотнюк-Костюк Галя.

366. Бутинський Олекса, Анна і Михаліна з дому Журавська, Журовський Степан, від: Чорняк Андрій з с. Тетильківці.

369. Чорний Іван з с. Хоросткова, від: Чорний Степан; Саляк Марта з с. Жирова, тепер мабуть в Канаді, від: Саляк Володимир; Кривяк Василь з с. Бортники, від: Комановська Параска з дому Слободзян; Масоїд Никифор з Катеринославщини, Земляний Дмитро з с. Андріївки, Катеринославщина, від: Троян Іван і Олександер.

370. Сидорович Іван з с. Острівець, від: Плотиця Петро.

371. Заремба Марія, від: сестри Козінчук-Губчак Анна.

374. До Стоколоса Федора з с. Мочирали від: Стоколоса Осипа.

375. До Тот Івана і Марії з Сивлюпа (Карпатська Україна), від: Тот Василя.

376. До Данко Тата з с. Дорогів, і до Шілюпа Василя з с. Діменів, від: Чміль Петра.

377. До Бойків Олекси і Теодора, Павчак Яцка, Рашковецького Семена, всі з с. Глушків, від: Бойків Петра.

388. До Ступар Леся і Миколи з с. Купнсівці, Гутовського Павла з с. Живачів, від: Василишина Івана.

389. До Вільчицької Софії, Окорнюк Анни з дому Кануш і Анастазії з дому Кушик, Авремської Ольги з дому Вільчинська, всі з Потока Золотого, від: Кушик Дмитра.

390. До Макогона Льва від: Гнідий Ольги зам. Хортик з Черновець.

391. До Копшак Леоніди з дому Шлодниська і Єлєа з дому Такбард, від: Гживальчевської Ольги з дому Радке.

392. До Кубік Марії і Теофія Фридрик від Циган Евгенії з Буковини.

395. До Плонського Олександра від: Бушрук Полікарпа.

396. До Шмидт Івана (Гері, Інд.), Колодій Теклі, Корецького Івана, від Марії Угрин, Олени Бурко і Софії Несторович. Лкничинський Степана і Власі Івана від: Фенюк Степана.

Черкас Петро від: Черкас Остап.

Бігулярський Михайло від: Іванчишин Іван.

Дундас Анна від: Гулей Василь.

о. Демків з Буська від: Дуждала Юрій.

Матеєк Іван від Коморовський Ярослав.

Маренчук Петро в Канаді, Ковалишин Петро в Канаді, Івахів Теодор в Аргентині, Дорсей Текля в Америці, Сарабун Андрій в Канаді, від: Івахів Іван.

397. Карпаш Настя, Морушка Настя, Терпника Іван, з с. Петрилів, від: Григоришин Григорій.

399. Садовська-Крохмальна Марія (вдова по священику), від: Садовська Стефанія з Молодькова.

400. Пазіняк Степан, Белегай Анна, Сенів Григорій, Голда Анна, Озарків Петро з с. Журів, від. Дашкевич Богдан.

401. Ґбур Петро і Кароліна, Борецька Мирослава, зі Старого Самбора, від: Сольчаник Микола.

По ці листи писати до:

United Ukrainian American Relief Committee

P. O. Box 1661

Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

В неділю, 31. березня 1946 року, помер у 74. році життя

ДМИТРО СИДОРЯК

довголітний член, урядник і делегат на XXI. конвенцію відділу 10 У. Н. Союзу в Ансонії, Конн.

Покійний походив зо села Воловиця, повіт Горлиці, Західна Україна. Вступив до У. Н. Союзу в 1899 році, був основником численних організацій, брав живу участь в житті українців-лемків і болів душею над тяжкою долею дорогої Лемківщини. Вернувши з конвенції переказав звіт з нарад і просив пирявних, щоби конечно взяли участь в Українськім Конгресі і оборонили Лемківщину від червоного Сталіна.

Похорон відбудеться 3. квітня 1946 з погребового заведення ч. 5 Френклин ул., Ансонія, Конн. — В. Й. П.!

Анна Придун.

ТАРЗАН, ч. 1356. Дитини нема!

Коли Рена прийшла до себе, мясо щезло.

Саме тоді Тарзан і Джена сиділи вдома, обговорюючи дивну історію про нещасну маму. Якраз надбіг слуга.

Він розповів, як графа найшли мертвим у джунглях побіч трупа великого товстого чоловіка. Дитина пропала.

„Тарзане, ти мусиш іти!" — закликала Джена. „Тепер ніхто інший лише Тарзан може найти дитину".